



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 329/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Č., a. s., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 61/2012 z 15. januára 2013 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Č., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Č., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 61/2012 z 15. januára 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 57/2011 konal Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) o žalobe sťažovateľky, ktorou sa voči žalovanému domáhala zaplatenia finančnej čiastky z titulu nevrátenia úveru poskytnutého na základe zmluvy o úvere z 15. augusta 2005, ktorá pozostávala z istiny úveru, z úrokov za poskytnutie úveru, z úrokov z omeškania a z poplatkov. Okresný súd rozsudkom z 19. októbra 2011 v časti vyhovel žalobe sťažovateľky a vo zvyšnej časti ju zamietol, pričom okresný súd priznal sťažovateľke nárok na zaplatenie ešte žalovaným nezaplatenej istiny z poskytnutého úveru (1 566,37 €), a tiež nárok na zaplatenie poplatkov, avšak iba vo výške zodpovedajúcej sadzobníku poplatkov podľa obchodných podmienok pre sťažovateľkou poskytnutý úver (24,09 €). Napokon okresný súd priznal sťažovateľke aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania (290,72 €), nie však v sťažovateľkou uplatnenej sume 15 % ročne z omeškanej sumy, avšak s poukazom na skutočnosť, že v danom prípade podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) v znení účinnom ku dňu uzavretia dotknutej úverovej zmluvy v spojení s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka ide o spotrebiteľskú zmluvu, ich priznal iba v maximálnej sume 6 % ročne z nezaplatenej sumy v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Okresný súd sťažovateľke nepriznal nárok na náhradu úrokov z poskytnutého úveru, a to s poukazom na to, že v danom prípade mala byť predmetná zmluva o úvere, resp. jej náležitosti posúdené podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia dotknutej úverovej zmluvy. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na to, že podľa § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch malo byť náležitosťou zmluvy o úvere uvedenie nielen celkovej sumy splátky pozostávajúcej z istiny, úrokov a poplatkov, ale mala byť v nej oddelene uvedená výška splátky istiny, výška splátky úroku a výška splátky poplatkov. Podľa zistenia okresného súdu to však v danom prípade tak nebolo a v úverovej zmluve bola uvedená iba úhrnná suma splátky pozostávajúcej z istiny, úrokov aj poplatku, okrem tohto okresný súd tiež konštatoval, že v zmluve o úvere nebola uvedená ani úroková sadzba a nebola uvedená ani v obchodných podmienkach, ktoré boli súčasťou tejto zmluvy. Vzhľadom na uvedené zistenia okresný súd s poukazom na § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého ak úverová

zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 označeného zákona, je aj napriek tomu platná, avšak iba v prípade, ak spotrebiteľ už začal úver čerpať, čo bol aj daný prípad, priznal sťažovateľke nárok na zaplatenie ešte nesplatenej istiny poskytnutého úveru, avšak súčasne s poukazom na § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého veriteľ nemôže žiadať o dlžníka úroky, ktoré nie sú v úverovej zmluve uvedené, okresný súd tieto úroky z úveru sťažovateľke nepriznal.

Na základe sťažovateľkou podaného odvolania krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 6 Co 61/2012 z 15. januára 2013 označený rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta, že uvedeným rozsudkom krajského súdu bolo porušené jej základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy z dôvodu, že krajský súd podľa jej názoru nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý pokiaľ ide o nepriznanie nároku na úhradu úrokov z úveru a tiež pokiaľ ide o nepriznanie úrokov z omeškania, nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav a na daný prípad aplikoval nesprávnu právnu normu, keď neprihliadol na to, že dotknutá úverová zmluva bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, podľa znenia ktorého v čase uzatvorenia dotknutej úverovej zmluvy si mohli zmluvné strany bez obmedzenia dojednať akúkoľvek sumu úroku, a navyše, Obchodný zákonník účastníkom úverovej zmluvy neukladal povinnosť uviesť priamo v zmluve úrokovú sadzbu a presnú sumu splátky úroku, pričom sťažovateľka tiež poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade mal žalovaný vedomosť o výške úroku z úveru. Táto informácia bola zverejnená „... na výveskách v prevádzkových priestoroch Č.“ (t. j. v prevádzkových priestoroch sťažovateľky, pozn.). Vzhľadom na uvedené tak sťažovateľka poukázala na to, že v danom prípade nemožno dotknutú úverovú zmluvu považovať za spotrebiteľskú zmluvu, a teda sa na ňu ani nemôžu vzťahovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských zmluvách a Občiansky zákonník, pretože sťažovateľka uviedla, že podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka úverová zmluva nie je zahrnutá do katalógu spotrebiteľských zmlúv.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľ má za to, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Prešove je v rozpore právnym poriadkom, účinným v čase, keď zmluva o Č. Extra úvere bola uzatvorená s odporcom, nakoľko Krajský súd pri rozhodovaní o merite veci nerešpektoval znenie relevantných právnych predpisov (vrátane ich prechodných ustanovení) aplikovaných na skutkový stav. ...

Je podľa nášho názoru jednoznačne možné vyvodiť záver, že aplikácia ust. § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch by bola možná iba v tom prípade, ak by úrok vôbec nebol dohodnutý (ani zahrnutý do výšky splátky), avšak veriteľ by si ho aj napriek tomu uplatnil v súdnom konaní.

Skutočnosť, že postačuje, aby bol spotrebiteľ oboznámený iba o celkovej výške splátky, ktorá zahŕňa aj prípadnú sumu úrokov ako aj iné poplatky vyplýva aj zo samotnej smernice Rady 87/102/EHS, keď v zozname podmienok, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať sa v bode 1. iii) uvádza, že zmluva má obsahovať údaj o čiastke (sume), počte a výške splátok a lehote splatnosti.

Zmluva o Č. Extra úvere, spolu s oznámením o schválení poskytnutia úveru obsahuje údaj o výške poskytnutého úveru (50.000,- Sk), údaj o počte splátok (36), údaj o výške splátok (1.751,- Sk) a údaj o lehote splatnosti (vždy k 15. dňu v mesiaci), spolu s uvedeným lehoty splatnosti prvej splátky, t. j. 15. 9. 2005).

Je teda zrejmé, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti, tak ako sú vymienené smernicou Rady o spotrebiteľských úveroch.

Navyše si dovoľujeme upozorniť aj na to, že iné súdy, na základe týchto údajov (t. j. bez osobitného uvedenia sumy úrokov a istiny) považujú zmluvu o spotrebiteľskom úvere za zmluvu, ktorá má všetky náležitosti a teda priznávajú sťažovateľovi aj dohodnuté úroky z úveru.

Ďalej máme za to, že Krajský súd v Prešove nesprávne interpretoval aj ust. § 52 a nasl. OZ, účinné v čase uzatvorenia Zmluvy o Č. Extra úvere, a to jednak vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania (vo výške 15% ročne), ako aj vo vzťahu k odporcom vnesenej námietke premlčania.

V tomto smere sťažovateľ uvádza, že v období do 31. 12. 2007 sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka na zmluvu o úvere, nevzťahovali.

*Vyššie uvedené potvrdzuje samotné znenie ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (platného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy), v zmysle ktorého: Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55. ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.*

*Keďže v čase uzatvorenia zmluvy o úvere s odporcom táto nebola začlenená pod spotrebiteľské zmluvy v § 52 OZ, nemohla sa na sťažovateľa vzťahovať ani povinnosť zosúladiť predmetnú zmluvu s ust. § 53 a 54 OZ (v zmysle prechodného ust. § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to v lehote štyroch mesiacov od 1.4.2004).*

*Zmluva o úvere sa považuje za spotrebiteľskú zmluvu na účely Občianskeho zákonníka až po 1. 1. 2008, kedy bola prijatá novela OZ, pričom ako vyplýva z § 879j Občianskeho zákonníka „Ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.“ ...*

*Na predmetnom závere pritom nemení nič ani existencia zákona č. 634/1992 Zb., ktorý v znení od 25. 11. 2004 do 31. 3. 2006 zaviedol definíciu spotrebiteľskej zmluvy na účely predmetného zákona.*

*Je pravdou, že ust § 23a vyššie citovaného zákona subsumovalo pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy aj typovú zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka, avšak táto skutočnosť v žiadnom prípade neznamená, že sa v dôsledku toho rozšírila aplikácia ust. § 53 a 54 Občianskeho zákonníka aj na zmluvu o úvere. Ak mal zákonodarca v úmysle rozšíriť aplikáciu predmetných ust. aj na iné zmluvy, tak ako k tomu napokon aj došlo novelou Občianskeho zákonníka účinnou ku dňu 1. 1. 2008, urobil by tak priamo v novele Občianskeho zákonníka, a nie prostredníctvom ust. ďalšieho zákona. ...*

*Sťažovateľ má za to, že úmyslom zákonodarcu v súvislosti so subsumovaním zmluvy o úvere (ako typovej zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka) pod predmetnú definíciu spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutej v § 23a zákona o ochrane spotrebiteľov, bolo výlučne rozšíriť povinnosti uvedené v predmetnom zákone aj na túto zmluvu, t.j. aj pri uzatváraní zmluvy o úvere sú poskytovatelia úverov povinní zdržať sa akéhokoľvek postupu v dôsledku ktorého by spotrebiteľ bol diskriminovaný, šikanovaný, resp. vyhnúť sa konaniu, ktoré napína znaky klamania, či zavádzania spotrebiteľa.*

*Predmetný zákon však nehovorí nič o úprave úrokov z omeškania, a neobsahuje ani úpravu premlčacej doby.*

*Nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch a ani zákon o ochrane spotrebiteľa ako špeciálne predpisy neobsahujú úpravu úrokov z omeškania a ani úpravu premlčacej doby, je potrebné aplikovať ustanovenia všeobecnej právnej úpravy, pričom týmto všeobecným predpisom vzhľadom na definíciu ust. § 52 do 31. 12. 2007) bol nepochybne Obchodný zákonník.*

*Keďže v zmysle ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, bolo možné si upraviť výšku úrokov z omeškania dohodou strán, pričom predmetná zmluva obsahovala úpravu výšku úrokov z omeškania (podľa bodu 6 Obchodných podmienok pre Č. Extra Úver), je sťažovateľ toho názoru, že uplatnenie úrokov z omeškania vo výške 15 % ročne bolo dôvodné.*

*Zároveň s poukazom na vyššie uvedené zastáva sťažovateľ názor, že mala byť v danom prípade aplikovaná 4-ročná premlčacia doba podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka (a nie 3-ročná premlčacia doba, ako to skonštatoval Krajský súd v Prešove), a preto nemožno považovať plnenie za premlčané. ...*

*V súvislosti s výškou úrokov z omeškania v spotrebiteľských zmluvách uzatvorených pred 31. 12. 2007 sťažovateľ uvádza, že viaceré súdy, napr. Krajský súd v Bratislave vo veci sp. zn. 9 Co 81/2010, či vo veci sp. zn. 16 Co/46/20l 1 (kópie rozhodnutí zasielame Ústavnému súdu v prílohe tejto sťažnosti) potvrdili správnosť právneho názoru sťažovateľa o nemožnosti aplikácie ust. Občianskeho zákonníka v týchto prípadoch (t. j. nemožnosť aplikácie ust. § 517 ods. 2 OZ), preto nie je na mieste záver Krajského súdu o jednotnej súdnej praxi. ...*

*Sťažovateľ opätovne zdôrazňuje, že zmluvu o úvere, ako absolútne obchodno-záväzkový vzťah je potrebné posudzovať v intenciách Obchodného zákonníka, najmä s ohľadom na dátum uzatvorenia predmetnej zmluvy o Č. Extra úvere. Keďže Obchodný zákonník obsahuje osobitnú úpravu premlčania, nie je daný dôvod pre aplikáciu právnej úpravy premlčania obsiahnutej Občianskom zákonníku. ...*

*Zastávame názor, že ust. Občianskeho zákonníka v čase uzatvorenia zmluvy o Č. spotrebiteľskom úvere nepripúšťali aplikáciu ust. § 52 nasl. Občianskeho zákonníka aj na zmluvu o úvere, a preto, za predpokladu, že by súdy výkladom tohto ust. dospeli k inému záveru, postupovali by tak contra legem.»*

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

*„Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co/61/2012 zo dňa 15. 1. 2013 došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj k porušeniu princípu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).*

*Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co/61/2012 zo dňa 15. 1. 2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.*

*Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 333,46 €.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmanie, či rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 61/2012 z 15. januára 2013 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s princípom právnej istoty zakotveným v čl. 1 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkou namietaným rozsudkom krajského súdu vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil takto:

*«Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:*

*Odvolateľ obhajuje dôvodnosť aplikácie obchodnoprávnej úpravy s poukazom na zmluvu o úvere ako absolútny obchodnoprávny vzťah.*

*Odvolací súd rovnako ako prvostupňový súd nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva*

vrátane ustanovení § 52 až § 54 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu by nemali byť žiadne pochybnosti. Zmluva o úvere bola uzavretá dňa 15. 8. 2005 (čl. 11-15). Ustanovenie § 23a zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa upravovalo, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Žalobca pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobcovi je preto dôvodne priznať postavenie dodávateľa a žalovanému postavenie spotrebiteľa.

Odvolačný súd sa stotožňuje s konštatovaním prvostupňového súdu, že úverová zmluva neupravuje údaj o úroku. Zmluva o úvere iba odkazuje na Obchodné podmienky a Sadzobník poplatkov Č. (čl. 12), ktoré sú však pripravené vopred a spotrebiteľ, teda žalovaný nemá možnosť ovplyvniť ich obsah. V danom prípade ide o zmluvu vopred naformulovanú, štandardnú.

Tvrdenie odvolateľa, že výška úrokovej sadzby oznámená na výveskách v prevádzkových priestoroch žalobcu a že žalovaný mal k tejto informácii prístup, nenahrádza zákonnú požiadavku uvedenia úrokov a poplatkov v zmluve. Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný však túto možnosť nemal, keďže výška úrokovej sadzby nie je, tak ako to správne konštatoval prvostupňový súd, uvedená v zmluve o úvere. S poukazom na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzavretie zmluvy o úvere), podľa ktorého od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, prvostupňový súd preto návrh žalobcu dôvodne v tejto časti zamietol.

Neopodstatneným je aj konštatovanie, že žalobca má nárok na zaplatenie úroku z úveru až do zaplatenia dlhu.

K uvedenému odvolačný súd poznamenáva, že by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky.

*Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 487 Obchodného zákonníka).*

*Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).*

*Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit) (porov, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18.9.2012, sp. zn. 6 Co 182/2011).*

*Aj keby žalobca mal nárok na zaplatenie úroku z úveru do doby dohodnutej splatnosti úveru, plnenie by nebolo možné žalobcovi priznať z dôvodu námietky premlčania v priebehu odvolacieho konania (porov. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2009, sp. zn. 5 MCdo 14/2008).*

*Odvolačí súd nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenia o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ.*

*Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva obsahuje úpravu premlčania a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov, tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. 1. 2011 sp. zn. 5 MCdo 20/2009).*

*K zosplateniu úveru došlo ku dňu 15. 2. 2006 listom zo dňa 16. 2. 2006, ktorým bol žalovaný vyzvaný zaplatiť dlh do 27. 2. 2006. Žalovaný tento list prevzal 20. 2. 2006, od 28. 2. 2006 nastalo jeho omeškanie. Trojročná premlčacia doba (§ 101 OZ) uplynula dňa 28. 2. 2009. Žaloba bola podaná dňa 16. 6. 2009, t. j. po uplynutí premlčacej doby.*

*Pokiaľ ide o uplatnenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 15 %, odvolací súd poznamenáva, že súdna prax je jednotná v tom, že z povahy ustanovenia § 517 ods. 2 OZ*

v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. vyplýva, že kogentne je stanovená horná hranica úrokov z omeškania; ktorej prekročenie nie je prípustné (porov. rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 5, ročník 2000, R 5/2000).

Dohoda o úrokoch z omeškania, ktorých výška prekračuje hornú hranicu stanovenú zákonom je v zmysle § 39 OZ absolútne neplatným právnym úkonom (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. 8. 2010, sp. zn. 4 MCdo 8/2010).

Odvolací súd poukazuje tiež na dôvodovú správu k ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, a teda výklad zákonodarcu (novela vykonaná zákonom č. 454/2008 Z. z.) „Postavenie spotrebiteľa nemôže byť rozdielne s ohľadom na režim zákona, ktorý zvolí spravidla dodávateľ (podnikateľ) v typovej zmluve. Výška úrokov z omeškania je podľa predpisov občianskeho práva výškou kogentnou, pričom všeobecne sa uznáva, že najvyššiu výšku úrokov z omeškania nie je možné prekročiť.“

Na základe ust. § 54 ods. 1 OZ bolo potrebné na spotrebiteľskú zmluvu aplikovať ust. § 517 ods. 2 OZ, keďže táto úprava bola pre spotrebiteľa výhodnejšia (porov. rozsudok Krajského súdu Žilina z 13. 10. 2010, sp. zn. 7 Co/284/2010).

Rovnako prvostupňový súd postupoval správne, ak uložil žalovanému povinnosť zaplatiť 1 881,18 Eur spolu s úrokmi z omeškania v mesačných splátkach po 50 Eur počnúc mesiacom november 2011 pod stratou výhody splátok. Z obsahu spisu mal totiž preukázanú ťaživú sociálnu situáciu žalovaného. Na uvedenú situáciu prihliadol a zväžil primerané splátky.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.)»

Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s citovaným rozhodnutím krajského súdu v časti nepriznania jej nároku na úrok z úveru spočíva v jej tvrdení, že krajský súd na posúdenie náležitostí dotknutej úverovej zmluvy nesprávne aplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch, namiesto ktorého mal podľa sťažovateľky na daný prípad aplikovať Obchodný zákonník, podľa ktorého bola táto úverová zmluva uzavretá a podľa ktorého znenia v čase jej uzavretia nebolo samostatné uvedenie výšky, resp. sumy úroku z úveru podstatnou náležitosťou tohto typu zmluvy a postačovalo iba uvedenie úhrnnej sumy splátky pozostávajúcej z istiny, úroku z úveru a z poplatkov, pričom sťažovateľka sa v tejto súvislosti podporne odvolala aj na znenie „smernice Rady 87/102/EHS“, ktorá

„... v zozname podmienok, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať sa v bode 1. iii) uvádza, že zmluva má obsahovať údaj o čiastke (sume), počte a výške splátok a lehote splatnosti“.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že na posúdenie náležitostí úverovej zmluvy boli v danom prípade správne a ústavne súladným spôsobom aplikované ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (konkrétne jeho § 4, pozn.), ktorého aplikáciu na daný prípad sťažovateľka síce odmieta, avšak súčasne sa argumentačne podporne odvoláva na smernicu Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 (ďalej aj „smernica rady“). Avšak už z dôvodovej správy k návrhu zákona o spotrebiteľských úveroch, konkrétne z doložky zlučiteľnosti tohto zákona s právom Európskej únie, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dôvodovej správy (pozri čl. 7 ods. 2 uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 19/1997 Z. z. k návrhu legislatívnych pravidiel tvorby zákonov), ako aj z Tabuľky zhody návrhu zákona s právom Európskej únie, ktorá je tiež súčasťou dôvodovej správy, vyplýva, že aj napriek skutočnosti, že Slovenská republika sa stala plnohodnotným členom Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) až od 1. mája 2004, tak už v rámci prístupového procesu do EÚ došlo pri kreovaní textu zákona o spotrebiteľských úveroch k tomu, že doň bola aproximovaná smernica Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986, na ktorú sa v konečnom dôsledku odvoláva aj samotná sťažovateľka. Zo spomínanej doložky zlučiteľnosti zákona o spotrebiteľských úveroch s právom Európskej únie vyplýva, že kompatibilita tohto zákona „so smernicou 87/102/EHS v znení smerníc 90/88/EHS a 98/7/EHS – úplná“.

Smernice EÚ sú právne akty, ktoré sú pre členské štáty EÚ záväzné, len pokiaľ ide o stanovenie cieľa, ktorý majú členské štáty EÚ dosiahnuť, pričom sa voľba spôsobu a metód na jeho dosiahnutie ponecháva na vnútroštátne orgány toho-ktorého členského štátu EÚ. Zo všeobecných princípov, resp. dôvodov, ktoré boli pohnútkami pre prijatie smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986, vyplýva, že jej cieľom bolo okrem iného zabezpečiť, aby „spotrebiteľ dostával zodpovedajúce informácie o podmienkach a cene úveru a o svojich záväzkoch; keďže tieto informácie by mali navzájom obsahovať ročnú percentuálnu mieru poplatkov za úver, alebo ak chýba, celkovú sumu, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť za úver“, pričom „štát by mal byť schopný... pre spotrebiteľa stanoviť

*ustanovenia na určenie celkových nákladov na úver“ s tým, že pojem „úplné náklady na úver u spotrebiteľa“ označená smernica definuje ako „všetky úverové náklady, vrátane úroku a ostatných poplatkov priamo spojených s úverovou zmluvou“ [čl. 1 písm. d) smernice rady, pozn.]*.

Inými slovami, z uvedeného vyplýva požiadavka kladená označenou smernicou rady na členské štáty EÚ, aby tieto prijali také legislatívne záruky a garancie, ktoré by pre spotrebiteľa, t. j. pre *„fyzickú osobu, ktorá pri transakciách pokrytých touto smernicou vykonáva činnosť na účely, ktoré sa nachádzajú mimo jeho obchodnej činnosti a profesie“* [čl. 1 písm. a) smernice rady, pozn.], zabezpečili transparentnosť, pokiaľ ide o cenu za úver, resp. o náklady za úver. V nákladoch za úver, tak ako to vyplýva z citovaného čl. 1 písm. d) smernice rady, sú zohľadnené poplatky za úver a tiež aj úroky za úver, t. j. do nákladov za úver nemožno započítať istinu.

V súlade s uvedeným zámerom smernice rady tak aj Slovenská republika v zákone o spotrebiteľských úveroch tento cieľ zhmotnila v § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona, ktorým bola ustanovená zákonná požiadavka, aby v úverových zmluvách bola uvedená suma splátky istiny a počet týchto splátok a tiež aj suma splátky úrokov a iných poplatkov a počet týchto splátok s tým, že *„ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť“*.

Vzhľadom na zistenia okresného súdu, ako aj krajského súdu, že v danom prípade dotknutá úverová zmluva neobsahovala ustanovenie, z ktorého by bolo zrejmé, aká bola cena za úver, t. j. nebola v nej osobitne uvedená suma splátky úroku za úver, krajský súd, stotožniac sa s názorom okresného súdu, tento úrok za úver ako cenu za úver v súlade s § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch nepriznal. V tejto súvislosti je tiež nutné poznamenať, že podľa vykonaného dokazovania, ktorého závery sťažovateľka nepopiera, nielenže suma úroku za úver nebola transparentne uvedená v úverovej zmluve, ale ani v Obchodných podmienkach k tejto zmluve, pričom na tomto mieste ústavný súd prisviedča tvrdeniu krajského súdu, že splnenie tejto obligatórnej náležitosti úverovej zmluvy nemožno nahradiť oznámením o úrokovej miere v obchodných priestoroch sťažovateľky.

Ústavný súd v súvislosti s obrannou argumentáciou sťažovateľky týkajúcou smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 tiež poznamenáva, že sa nezakladá na pravde jej tvrdenie, že táto smernica „v bode 1. iii) uvádza, že zmluva má obsahovať údaj o čiastke (sume), počte a výške splátok a lehote splatnosti“ (s. 4 sťažnosti, pozn.). Sťažovateľka toto konštatovanie vyňala z kontextu predmetnej smernice, ktorá v označenom bode svojej prílohy napríklad (pozri čl. 4 ods. 3 smernice, „pre ilustráciu...“, pozn.) pojednáva o náležitostiach, ktoré pri úverových zmluvách „môžu členské štáty EÚ požadovať“, popri obligatórnych náležitostiach uvedených v čl. 4 ods. 1 a 2 smernice, pričom sťažovateľkou uvedený bod znie: „množstvo zásob, ak existujú, počet a množstvo splátok a dátumy splatnosti alebo metóda ich zisťovania, ak nie je známa v čase, keď sa zmluva uzatvára.“

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane prízvukuje, že smernica rady nie je v praxi členského štátu EÚ bezprostredne aplikovateľná (tak ako to vykladá sťažovateľka, pozn.), ale vyžaduje sa jej aproximácia do vnútroštátneho poriadku toho-ktorého členského štátu EÚ, pre ktorý je smernica EÚ záväzná, len pokiaľ ide o cieľ ňou sledovaný (v danom prípade ochrana spotrebiteľa pri spotrebiteľských úverových zmluvách, pozn.), pričom výber legislatívnych prostriedkov, ktorými má členský štát EÚ dosiahnutie tohto cieľa zabezpečiť, je ponechaný plne v kompetencii členského štátu EÚ, preto aj v danom prípade je v prílohe smernice uvedený výpočet náležitostí, ktoré členské štáty pre spotrebiteľských úverových zmluvách „môžu požadovať“ (čl. 4 ods. 3 smernice rady, pozn.), pričom ale pre vnútroštátnu prax je v konečnom dôsledku záväzný text zákona, do ktorého bola konkrétna smernica rady aproximovaná, ktorým je v tomto prípade zákon o spotrebiteľských úveroch aplikovaný krajským súdom.

Vzhľadom na uvedené sa závery krajského súdu (nadväzujúce na závery okresného súdu, pozn.) v časti, ktorou v súlade s § 4 ods. 2, 4 a 5 zákona o spotrebiteľských úveroch nepriznal sťažovateľke nárok na zaplatenie úrokov z úveru, javia ako plne ústavne súladné, nie svojvoľné a nepopierajúce podstatu a zmysel aplikovanej právnej normy.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že na daný prípad mali byť použité ustanovenia Obchodného zákonníka, podľa ktorého bola dotknutá úverová zmluva uzavretá, ústavný súd rovnako ako krajský súd nepopiera, že v danom prípade úverovej zmluvy ide o absolútny

obchodnoprávny záväzok, avšak vzhľadom na špecifickosť právneho úkonu, ktorým sa tento záväzok zakladá a ktorý má znaky „spotrebiteľskej“ zmluvy (t. j. zmluvy typového charakteru, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých neurčitých prípadoch, pri uzatváraní ktorej je obvyklé, že spotrebiteľ nemôže obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť, pozn.), bolo potrebné tento záväzkovo-právny vzťah posudzovať aj podľa špeciálnej právnej úpravy (lex speciális) spotrebiteľského práva, ktorá je obsiahnutá v zákone o ochrane spotrebiteľa a tiež aj v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

To, že úverovú zmluvu možno považovať za zmluvu spotrebiteľskú, možno usúdiť aj zo samotného obsahu smernice rady, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje ako „spotrebiteľa“, a tiež o prepojení smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o spotrebiteľských úveroch a smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách možno usúdiť aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie C-76/2010 zo 16. novembra 2010 o návrhu krajského súdu na začatie prejudiciálneho konania vo veci obchodnej spoločnosti P., s. r. o., proti I. K.

Vzhľadom na skutočnosť, že problematika spotrebiteľského práva je pre jej obširnosť predmetom úpravy nielen jedného právneho predpisu, ale celého komplexu vzájomne súvisiacich právnych predpisov, sa ústavný súd nemôže stotožniť s názorom sťažovateľky, podľa ktorého z dôvodu, že v čase uzatvorenia spornej úverovej zmluvy 15. augusta 2005 úverová zmluva ako taká nebola v zmysle v tom čase účinného § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka zaradená do katalógu tam zadaných spotrebiteľských zmlúv, preto ju podľa jej názoru nemožno ani za spotrebiteľskú zmluvu považovať. Ústavný súd totiž v tejto súvislosti uvádza, že je síce nepochybné, že podľa v rozhodnom čase účinného § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka bola za spotrebiteľskú zmluvu považovaná „... kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy“, t. j. v tomto výpočte spotrebiteľských zmlúv nebolo možné najstť úverovú zmluvu ako to tvrdí aj sťažovateľka (na margo sa pre úplnosť žiada podotknúť, že definícia spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutá v citovanom § 52 ods. 1

Občianskeho zákonníka bola zmenená s účinnosťou od 1. januára 2008 zákonnou novelou č. 568/2007 Z. z., pozn.), avšak súčasne nemožno pozabudnúť, že v tomto rozhodnom čase bolo už od 25. novembra 2004 účinné ustanovenie § 23a zákona o ochrane spotrebiteľa (zavedené zákonnou novelou č. 616/2004 Z. z., pozn.), podľa ktorého *„Spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.“*

Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že síce nie podľa Občianskeho zákonníka, ale podľa § 23a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa bolo v rozhodnom čase (15. august 2005, pozn.) za spotrebiteľskú zmluvu možné považovať aj zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka, tak ako to bolo aj v tomto prípade, pričom súčasne v tom čase účinné ustanovenie § 23a ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa umožňovalo, aby sa na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu (pričom odkaz 13d pod čiarou znel – § 52 až § 60 Občianskeho zákonníka), primerane použili ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené tak bolo možné aj na spotrebiteľskú zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom však je potrebné mať na zreteli, že súčasne už v tomto rozhodnom čase účinné ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sledovalo záujem spotrebiteľa, a preto ustanovovalo, že *„Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.“*

Inými slovami, ústavný súd konštatuje, že pre daný prípad bola v rozhodnom čase (t. j. v čase, keď bola sporná úverová zmluva uzavretá, pozn.) problematika spotrebiteľských zmlúv upravená kombinovane v zákone o ochrane spotrebiteľa a tiež aj v Občianskom zákonníku, pričom pri ich aplikácii bola v centre záujmu najmä materiálnoprávna ochrana práv spotrebiteľa, a to v súlade s cieľmi, resp. zámermi EÚ zhmotnenými v smerniciach Rady 87/102/EHS a 93/13/EHS.

Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k rozhodnutiu, že závery krajského súdu vyslovené v napadnutom rozsudku sp. zn. 6 Co 61/2012 z 15. januára 2013 nemožno považovať za arbitrárne, rozporuplné a z ústavného hľadiska neudržateľné.

Ústavný súd súčasne na margo poznamenáva, že vzhľadom na ústavnú udržateľnosť vecného preskúmania dôvodov zamietnutého nároku sťažovateľky krajským súdom, ktorý krajský súd v zamietajúcej časti neuznal za dôvodný, bolo už bez významu preskúmať ústavnú udržateľnosť stanoviska krajského súdu k aplikácii adekvátneho ustanovenia o premlčaní tohto, aj tak zamietnutého nároku.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu právny výklad krajského súdu tieto znaky nevykazuje, a preto ústavný súd dospel k záveru, že k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy nedošlo, a z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu došlo aj tým, že krajský súd sa v sťažnosťou napadnutom rozsudku odchýlil od podľa jej názoru stabilizovanej súdnej praxe na iných krajských súdoch, na rozhodnutia ktorých v sťažnosti poukázala na podporu svojej argumentácie, ústavný súd v prvom rade podotýka, že predmetom konania pred ústavným súdom bol iba napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý, resp. závery ktorého (pozri už uvedené) ústavný súd z hľadiska

dodržania zásad ústavnosti aj preskúmal. Skutočnosť, že iné súdy, pri posudzovaní náležitostí a charakteru úverových zmlúv v iných veciach ako ústavným súdom preskúmanej veci zaujali odlišné právne stanovisko, a teda z tejto zmluvy plynúce nároky sťažovateľke priznali, nebola pre krajský súd ani pre ústavný súd záväzná, pretože tieto iné rozhodnutia neboli predmetom prieskumu ústavného súdu a v dôsledku tohto nemožno vyvodit' automaticky predpoklad o ústavnosti záverov vyslovených v týchto iných veciach.

Okrem tohto ústavný súd podotýka, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05).

Z ústavnej kompetencie súdov interpretovať a aplikovať zákony vyplýva aj ich oprávnenie dopĺňať a rozvíjať existujúcu judikatúru týkajúcu sa relevantných právnych otázok v prerokovaných veciach. Prípadný odklon súdu od existujúcej skoršej judikatúry – súdnej praxe v konkrétnom prípade by mohol predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bol dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci. Nemožno však namietat' proti tomu, aby judikatúra súdov v konkrétnych prípadoch spresňovala a dopĺňala objasňovanie obsahu a zmyslu zákona vrátane prispôsobovania aplikačnej praxe novým okolnostiam za podmienky, že ich zohľadnenie možno rozumne zhrnúť pod zákonné znaky právnej normy aplikovanej na konkrétny prípad (III. ÚS 346/05, III. ÚS 284/05, IV. ÚS 267/05).

V súvislosti s právnym zastúpením sťažovateľky ústavný súd tiež uvádza, že pre účely konania pred ústavným súdom nepovažoval sťažovateľku za kvalifikovane právne zastúpenú, a to aj napriek tomu, že k sťažnosti bolo pripojené aj splnomocnenie udelené advokátovi Mgr. M. V., B., pretože toto splnomocnenie v mene sťažovateľky udelili osoby (Ing. F. a JUDr. U., pozn.), ktoré v zmysle výpisu z verejného obchodného registra

sťažovateľky nemajú oprávnenie v mene a na účet sťažovateľky konať. V predmetnom splnomocnení je síce uvedené, že menovaní udelili advokátovi splnomocnenie ako „*poverení zástupcovia na základe poverenia*“, avšak k splnomocneniu žiadne takéto im udelené „*poverenie*“ pripojené nebolo.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti, ktorými sa sťažovateľka domáhala ich priznania, už nerozhodoval.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2013